

Brüsszel, 2026. július 3.
(OR. en)

11129/26

ECOFIN 919
UEM 323
SOC 448
EMPL 250
COMPET 863
ENV 839
EDUC 305
ENER 461
JAI 899
GENDER 136
JEUN 179
SAN 537
ECB
EIB

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Magyarország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2026) 217 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott, és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság által véglegesített szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Magyarország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.
- (2) A Bizottság 2025. november 25-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Magyarországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást³, 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.
- (3) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléréként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. A versenyképességi iránytű – a közzététele óta – információforrásként szolgál az európai szemeszter keretében végzett munkához, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon az EU stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítést alkot a gazdasági kormányzást illetően, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

³ HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>

- (4) 2026-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF)⁴ végrehajtásával párhuzamosan valósul meg, amely immár az utolsó szakaszába lépett. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék a legutóbbi ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat és beruházásokat, valamint építsenek azokra; ez mindenekelőtt azon reformokra és beruházásokra vonatkozik, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.
- (5) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Magyarországra vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelte a 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Magyarország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Magyarország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Magyarország előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Magyarország milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) A Bizottság – az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján – Magyarország vonatkozásában részletes felülvizsgálatot végzett. A Bizottság szolgálatai által az említett rendelet alkalmazásával összefüggésben Magyarország makrogazdasági sebezhetőségeire vonatkozóan végzett értékelés főbb megállapításait 2026. május 20-án tették közzé⁵. A Bizottság 2026. június 3-án megállapította, hogy Magyarországon makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Konkrétan továbbra is fennállnak a versenyképességgel, a kormányzati finanszírozási szükségletekkel és a lakásárakkal kapcsolatos sebezhetőségek, és a szakpolitikai intézkedések tovább súlyosbították ezeket a sebezhetőségeket. Az infláció és a fajlagos munkaköltség növekedése a stagnáló gazdaság ellenére a legmagasabbak között van az EU-ban. Az ár- és a költségnyomások várhatóan csak fokozatosan enyhülnek, és jóval magasabbak maradnak, mint az euroövezetben és az EU-ban. A költségvetési hiány az elmúlt években magas volt, és az előrejelzések szerint 2027-ben is a GDP 5 %-a felett marad. A kormányzati finanszírozási szükségletek és az adósságszolgálati kiadások továbbra is magasak, bár a GDP-arányos államadósság csak marginálisan nőtt a még mindig magas infláció melletti magas nominális GDP-növekedésnek köszönhetően. A bankok állampapír-kitettsége továbbra is nagy, ami részben adóössztönzőket tükröz. Folytatódott a lakásárak erőteljes emelkedése, és megnöttek a túlértékelés kockázatai. A folyó fizetési mérleg változatlanul többletet mutat, de a nagy fokú energiaimport-függőség kiszolgáltatottá teszi Magyarországot a magasabb és ingadozóbb energiaárakkal szemben. A szakpolitikai intézkedések terén nem történt javulás, egyes intézkedések súlyosbították a sebezhetőségek egy részét. Az árnyomást és a költségvetési kihívásokat súlyosbító nem célzott támogatásokat még fokozták is, miközben a kiterjedt államilag támogatott hitelek megterhelik az államháztartást, és korlátozzák a monetáris politika hatékonyságát. Az említett szakpolitikai intézkedéseken való tényleges túllépés csökkentené a sebezhetőségeket a jövőben.

⁵ SWD(2026) 138 final.

- (7) A Tanács 2025. február 18-án a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Magyarország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét⁶. A terv a 2025–2028-as időszakot fedi le, és négy évre elosztott költségvetési kiigazítást irányoz elő. A Tanács a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 4,3 %, 2026-ban 4,0 %, 2027-ben 3,9 %, 2028-ban pedig 3,7 %. Ez a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív maximális növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 9,1 %, 2026-ban 13,5 %, 2027-ben 17,9 %, 2028-ban pedig 22,2 %. A 2025–2026-os időszakban a nettó kiadások e maximális növekedési rátái egybeesnek a korrekciós pályával, amint azt a Tanács az EUMSZ 126. cikkének (7) bekezdése alapján 2025. február 18-án a túlzott hiány megszüntetése érdekében Magyarországnak ajánlotta⁷. A Bizottságnak az intézkedések eredményességére vonatkozó 2026. június 3-i értékelése⁸ alapján a Magyarországra vonatkozó túlzotthiány-eljárás fel van függesztve.

⁶ A Tanács ajánlása (2025. február 18.) Magyarország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/1707, 2025.3.18., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1707/oj>).

⁷ A Tanács 2025. február 18-án elfogadott ajánlása a Magyarországon fennálló túlzott hiány megszüntetéséről. A Magyarországgal szembeni túlzotthiány-eljárással kapcsolatos összes dokumentum megtalálható a következő címen: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Hungary_hu.

⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – 2026. évi európai szemeszter – tavaszi csomag, COM(2026)200 final.

- (8) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A Bizottság felkérte a tagállamokat arra, hogy összehangoltan aktiválják a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezését a védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében⁹, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Magyarország kérése nyomán a Tanács 2025. július 8-án a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Magyarország számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól¹⁰. A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Magyarország számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.
- (9) Ezen ajánlás elfogadásának időpontjáig Magyarország nem nyújtotta be a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak betartása terén elért eredményekről szóló 2026. évi éves jelentését. Magyarország nem nyújtotta be a túlzott hiány esetén követendő eljárás keretében hozott intézkedésekről szóló jelentést sem, amely egyébként beépülne az elért eredményekről szóló éves jelentésbe.
- (10) A reál-GDP 2025-ben 0,5 %-kal nőtt, a HICP-infláció pedig 4,4 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 1,8 %-kal, 2027-ben pedig 2,1 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 3,2 %, 2027-ben pedig 3,1 % lesz.

⁹ A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025.3.19., C(2025) 2000 final.

¹⁰ A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Magyarország számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása), (HL C, C/2025/3068, 2025.8.20., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3968/oj>).

- (11) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján¹¹ Magyarország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2024. évi 5,1 %-ról 2025-ben 4,7 %-ra csökkent. A hiány 2025. évi csökkenése főként az alacsonyabb kamatkiadásoknak és az állami beruházások visszafogásának tudható be. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 6,2 %-ának, 2027-re pedig a GDP 5,8 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. A 2026. évi növekedés főként a háztartásokat célzó intézkedéseket tükrözi – beleértve az anyák személyi jövedelemadó alóli mentessége fokozatos bevezetésének folytatását, a családi adókedvezmény növelését, a 14. havi nyugdíjat, a lakhatási támogatásokat, valamint a rendvédelmi és honvédelmi dolgozóknak fizetett egyszeri szolgálati juttatást –, továbbá a túlköltekezéseket.
- (12) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal¹² 2025-ben expanzív volt, a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékben. A költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2026-ban is expanzív lesz, a GDP 1,7 %-ának megfelelő mértékben, 2027-ben pedig nagyjából semleges lesz.
- (13) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján¹³ Magyarország GDP-arányos államadóssága a 2024 végi 73,5 %-ról 2025 végére 74,6 %-ra nőtt. Az adósságráta 2025. évi növekedése főként a megemelkedett kamatkiadásoknak és a nominális GDP alacsonyabb növekedésének tudható be. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2026 végére 75,1 %-ra, 2027 végére pedig 76,8 %-ra fog növekedni. 2026-ban és 2027-ben az adósságráta növekedése főként a megemelkedett kamatkiadásoknak és az elsődleges hiánynak tudható be, amelyeket 2026-ban az erős devizafelértékelődés mérsékel.

¹¹ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

¹² A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal a következők különbözeteként mérhető: i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat azonban tartalmazó elsődleges kiadások változása.

¹³ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

- (14) Az Eurostat adatai alapján¹⁴ Magyarország védelemre fordított államháztartási kiadásai 2025-ben összesen a GDP 1,8 %-át tették ki, ami a 2021-es referenciaévhez képest GDP-arányosan 0,8 százalékpontos növekedést jelent. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint ezek a kiadások 2026-ban a GDP 2,1 %-át teszik ki, ami 2021-hez képest GDP-arányosan 1,1 százalékpontos növekedésnek felel meg¹⁵.
- (15) Az Unió továbbra is szembesül az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhekké válnak, valamint szociális és gazdasági szempontból nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Magyarország költségvetés-politikai intézkedéseket fogadott el a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítése érdekében¹⁶, nevezetesen a dízel és a benzin jövedéki adójának nem célzott, literenként 19 HUF összegű csökkentését, amely 2026. május 1-jén járt le. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint az említett intézkedés a költségvetést 2026-ban várhatóan a GDP kevesebb mint 0,1 %-ával fogja terhelni¹⁷. A Bizottság becslései szerint, ha ez az intézkedés 2026 végéig hatályban maradna, költségvetési terhe 2026-ban a GDP 0,1 %-át tenné ki.

¹⁴ Eurostat, *government expenditure by classification of functions of government (COFOG)* (államháztartási kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint).

¹⁵ A védelmi kiadások NATO szerinti fogalommeghatározása eltér a COFOG szerinti fogalommeghatározástól. Továbbá eltérések fordulhatnak elő a kiadások – különösen a katonai felszerelésekkel kapcsolatos kiadások – elszámolásának időpontja következtében is, mivel a NATO-n belüli jelentéstétel nem a nemzeti számlák szabályait követi az elszámolás időpontja tekintetében.

¹⁶ Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

¹⁷ A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapját követően az intézkedést határozatlan időre meghosszabbították.

- (16) A Bizottság számításai alapján Magyarországon a nettó kiadások 2025-ben 8,1 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig összesen 11,2 %-kal nőttek. A nettó kiadások növekedése 2025-ben meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 1,5 %-os eltérést eredményezve. A 2024. és 2025. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 0,8 %-os eltérést eredményezve. Azonban az eltérés, figyelembe véve a megnövekedett védelmi kiadásokat, a nemzeti mentesítési rendelkezés nyújtotta mozgástéren belül van.
- (17) A Bizottság számításai alapján Magyarországon a nettó kiadások 2026-ban 9,7 %-kal nőnek, a 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva pedig összesen 22,0 %-kal. A nettó kiadások előrejelzett növekedése 2026-ban meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 2,3 %-os eltérést eredményezve. A 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 3,0 %-os eltérést eredményezve. Figyelemmel a nemzeti mentesítési rendelkezés által a védelmi kiadások növelése tekintetében biztosított rugalmasságra, a 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív eltérése a GDP 1,9 %-át teszi ki.
- (18) Egyes gyakorlatok torzítják a pénzügyi piac és a kiskereskedelmi piac működését, ami a monetáris politika hatékonyságát is korlátozhatja. Jóllehet 2024-ben fokozatosan megszüntették a bankok betéti és vállalati hitelkamataira vonatkozó kamatplafonokat, a kormány a lakossági jelzáloghitelek kamatlábát a 2021. októberi szinten befagyasztotta. A belföldi kereslet fellendítése érdekében széles körben nyújtanak különböző támogatott hiteleket a háztartásoknak és a vállalatoknak. A támogatott hitelek aránya a Covid19-világjárvány előtti szinthez képest továbbra is magas, ami az alacsony hozamú és a termelékenységet kevésbé javító projektek finanszírozása miatt az optimálistól elmaradó tőkeallokációt eredményez. 2025-ben a kormány az élelmiszerek és a nem tartós ipari termékek széles körére kiterjedően maximálta a kiskereskedelmi beszerzési ár és az értékesítési ár közötti árrést. Emellett 2026 márciusában maximálta az üzemanyagárakat.

- (19) A nemzeti költségvetési keret csak korlátozott mértékben ösztönzi a költségvetési fenntarthatóságot. A 2020-tól 2026. május 14-ig hatályos „veszélyhelyzet” megszüntette a többéves költségvetési terv közzétételére vonatkozó követelményt, ez pedig korlátozta a költségvetési keret arra való alkalmasságát, hogy biztosítsa a középtávú orientációt és elszámoltathatóságot. A költségvetés korai elfogadásának és gyakori felülvizsgálatának gyakorlata csökkenti a célok hitelességét. 2024-ben és 2025-ben sem teljesült a nemzeti adósságszabály, amely előírja a kormány számára, hogy minden évben biztosítsa az államadósság-ráta csökkentését, és amely kedvező időszakokban általában az egyensúlyhiányt súlyosbító prociklikus hatással jár. A magyar Költségvetési Tanács megbízatása és működési kapacitása továbbra is korlátozott. Továbbá, a kormány által a közpénzek kezelése céljából létrehozott új struktúrák, például a közérdekű vagyonkezelő alapítványok gyengítik a költségvetési felügyeletet, mivel úgy tűnik, hogy hatékony ellenőrzési mechanizmusok nélkül működnek. Bár Magyarország 2023–2024-ben végzett kiadási felülvizsgálatokat, az eredményeket nem tették közzé, és azokat nem jelenítették meg a költségvetési tervezésben.
- (20) A népesség előregedése miatt az Unión belül Magyarországnak kell a nyugdíjkiadások GDP-hez viszonyított arányának egyik legerőteljesebb (4,1 százalékpontos) növekedésével szembenéznie 2025 és 2070 között. Ez várhatóan hatással lesz az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára. A Bizottság adósságfenntarthatósági elemzése szerint a Magyarország költségvetési fenntarthatóságát övező kockázatok összességükben mind közép-, mind hosszú távon magasak. Emellett az alacsony jövedelműek esetében a nyugdíjak megfelelőségének fokozatos romlása, a magas jövedelműek esetében pedig a nyugdíjkiadások növekedése következtében nőttek a nyugdíjasok közötti egyenlőtlenségek is. Ezenfelül bevezették a 14. havi nyugellátást, ami várhatóan meg fogja emelni az átlagos nyugdíjszinteket, ugyanakkor mivel az intézkedés nem célzott, tovább fogja növelni az egyenlőtlenségeket és a hosszú távú költségvetési fenntarthatóságra nehezedő, előrejelzett kiadási nyomást.
- (21) A helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is alapvető fontosságú a széles körű szerepvállalás biztosításához és ezáltal az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter összefüggésében is.

- (22) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA), az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és a Kohéziós Alapból (KA) nyújtott támogatásokból finanszírozott kohéziós politikai programok magyarországi végrehajtása továbbra is elmarad az uniós átlagtól, mind a projektkiválasztás, mind a kifizetések tekintetében. Fontos fokozni és felgyorsítani a beruházások gyors megvalósítását biztosító erőfeszítéseket, ügyelve a gyakorlati hatásuk maximalizálására is. Magyarország a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése érdekében. Ugyanakkor Magyarország továbbra is kihívásokkal néz szembe, többek között az irányítási és kontrollrendszer hiányosságait, a túlságosan összetett és korlátozó közbeszerzési eljárásokat, valamint azt illetően, hogy alacsony mértékű a költségfüggetlen finanszírozási rendszerek révén az ERFA keretében kínált lehetőségek kihasználtsága. További problémát jelent, hogy több program esetében nem kiszámítható a pályázati felhívások és a kiforrott projektporfóliók tervezése és koordinációja, gyengék a területi együttműködési és partnerségi mechanizmusok, szubnacionális szinten elégtelen a szakmai és pénzügyi kapacitás, korlátozott az értékelések használata, valamint felesleges adminisztratív és jogi szabályok vannak érvényben például a közberuházásokra vonatkozóan (2023. évi LXIX. törvény) és a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások rendszere esetében. Magyarországra feladatok várnak az ESZA+ által támogatott legfőbb közpolitikai projektek fenntarthatóságának – többek között a szakpolitikák általános érvényesítése révén történő – biztosítása terén is. Ugyanakkor Magyarországnak fel kell gyorsítania az IÁA végrehajtását, mivel a források folyósítása 2026 végéig esedékes. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Magyarország által a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat – különös tekintettel azokra, amelyek a félidős felülvizsgálatról szóló rendeletben¹⁸ meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódnak – gyorsan és hatékonyan valósítsák meg.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

- (23) Magyarország keleti határ menti régiói további kihívásokkal néznek szembe, amelyek rontják a gazdasági és társadalmi fejlődési kilátásokat, mivel súlyosbítják a meglévő strukturális kihívásokat. Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának hatása fokozza a biztonsági nyomást, megzavarja a határokon átnyúló gazdasági tevékenységeket, és csökkenti a beruházások vonzerejét.
- (24) Magyarország több kihívással is szembesül az üzleti környezet, a jogalkotás minősége, a közbeszerzés, a korrupcióellenes keret, a forráshoz jutás, az innováció, az adózás, az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függés, a fosszilis tüzelőanyagok támogatása, a villamosenergia-hálózat kiegyensúlyozása, a vízgazdálkodás, a körforgásos gazdaság, a közlekedés, az oktatás, a készség szintek, a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja, a szociális ellátás, a szociális párbeszéd, az egészségügy és a lakhatás terén.

- (25) A gyenge üzleti környezet komoly akadályt képez a termelékenység-növekedésével szemben. A versenyképességi mutatók szerint Magyarország 2025-ben az egyik legrosszabbul teljesítő ország volt az EU-ban. Az üzleti dinamika szintje alacsony, mivel a szigorú szabályozás visszafogja a vállalkozások alapítását. A támogatási programok széleskörű alkalmazása a piacon tartja a kevésbé termelékeny vállalkozásokat. A termékpiaci szabályozás az egyik legszigorúbb az OECD uniós tagországai között, különösen az állami beavatkozásra visszavezethető torzulások által érintett kategóriákban. A vállalatokkal szembeni egyenlőtlen bánásmód korlátozza a versenyt. A piaci szerkezetet koncentrálttság jellemzi, és egyes piacokon csak néhány vállalkozás versenyez egymással. Számos szolgáltatást monopolhelyzetben lévő állami tulajdonú vagy magánvállalkozások nyújtanak. A kiskereskedelmi ágazat különösen instabil üzleti környezetben működik. A kiskereskedőket olyan adminisztratív beavatkozások is hátrányosan érintik, mint például a kiskereskedelmi árplafonok, az értékesítési árresek korlátozása, az élelmiszerek lejárát előtt 48 órával történő értékesítésének tilalma és a kötelező online árjelentés. A kiskereskedők versenyképességét szakpolitikai intézkedések és magas adók is rontják. Az állam aktívan részt vesz üzleti tranzakciókban, és nagyvállalatok felvásárlása vagy felvásárlásuk elősegítése révén magánszereplőket szorít ki a piacról. Különböző állami beavatkozások révén – többnyire külföldi – tulajdonosokat vállalkozásuk eladására kényszerítettek, és ily módon állami vagy a kormányhoz kötődő „nemzeti bajnokok” létrehozását segítették elő. Egyes vállalkozások a kiegészítő bányajáradék, a szén-dioxid-kvótaadó, a maximált kiskereskedelmi árresek és az építőanyagokra vonatkozó exportkorlátozások miatt veszteségesen kénytelenek működni. Ezek az intézkedések nem felelnek meg az egységes piac szabályainak. A vállalkozások egyre több problémával szembesülnek a késedelmes fizetések miatt. A fizetési elmaradások növekedtek mind a vállalkozások között, mind a közszektorban, és meghaladják az uniós átlagot. A magántőkealapok térnyerése új kihívásokat teremt. Ezt a vállalati struktúrát különösen a kormányhoz kötődő magánszemélyek alkalmazzák, mivel anonimitást biztosít számukra. A magántőkealapok száma és mérete az elmúlt években jelentősen nőtt. A közbeszerzéseket elnyerő és nagy értékű koncessziókhoz jutó vállalatok mögött egyre nagyobb mértékben állnak magántőkealapok befektetőként, és ezek jelentős arányban vannak jelen az állammal folytatott üzleti tranzakciókban. A gyenge üzleti környezet hozzájárult a versenyképesség romlásához és visszafogja a beruházásokat, végső soron pedig magasabb inflációhoz és lassú gazdasági élénküléshez vezet, amint azt a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében Magyarországra vonatkozóan készült részletes felülvizsgálat is mutatja.

- (26) A vállalkozások továbbra is rendkívül változékony és kiszámíthatatlan szabályozási környezettel szembesülnek, amelyet gyakori módosítások, a veszélyhelyzeti intézkedések széles körű alkalmazása és a gazdaságilag jelentős szabályozási változásokra való rövid felkészülési idő jellemez. A veszélyhelyzeti rendszer keretében a rendeletalapú szabályozásra való tartós támaszkodás korlátozza a parlamenti ellenőrzést, súlyosbítja a megfelelési bizonytalanságot és a vállalkozásokra nézve fokozott szabályozási kockázatot hordoz. Az érdekelt felek bevonása és a minőségi jogalkotási eszközök alkalmazása a gyakorlatban továbbra is korlátozott. Az érdekelt feleknek az elsődleges jogszabályok kidolgozásába való bevonása 2021 és 2024 között az Unióban az egyik legalacsonyabb mértékű volt. Nem kötelező a konzultáció a szabályalkotás korai szakaszaiban, és az utólagos értékelést – bár jogilag kötelező – nem végzik szisztematikusan. Továbbra is fennálló gyakorlat, hogy fontos törvénytervezeteket egyéni képviselői indítványként terjesztenek elő, amelyek így formálisan mentesülnek a standard konzultációs és hatásvizsgálati követelmények alól. Nincs olyan független felügyeleti szerv, amely a szabályozási hatásvizsgálatok minőségének biztosításáért vagy az érdekelt felekkel való konzultáció alkalmazásának kiterjedtségéért felelne. Még ha sor is kerül konzultációra, az érdekelt felek észrevételei nem feltétlenül vezetnek érdemi kiigazításokhoz.
- (27) A közbeszerzési piac továbbra is sebezhető a versenyellenes gyakorlatok és a korrupció kockázatával szemben. Az ajánlati felhívások számához viszonyítva a közbeszerzési felülvizsgálati határozatok száma a legmagasabbak között van az EU-ban. A vállalkozások változatlanul alacsonyra értékelik a Közbeszerzési Döntőbizottság függetlenségének mértékét. A közbeszerzési eljárásokban továbbra is strukturális tényezők akadályozzák a tényleges versenyt, különösen az infrastruktúra, a védelem és a központosított közbeszerzési szektorok területén. Továbbra is aggodalomra ad okot a magas piaci koncentráció, többek között az azonos tulajdonosi struktúrájú vállalatok körében. A politikai kapcsolatokkal rendelkező gazdasági szereplőkhöz köthető vállalatok sokkal nagyobb valószínűséggel nyernek el közbeszerzési szerződéseket, többek között az uniós finanszírozású pályázatokon. A keretmegállapodások széles körű alkalmazása tovább csökkentheti a versenyt azáltal, hogy rögzített helyet biztosít egyes cégeknek, és megerősíti a piaci koncentrációt, korlátozott lehetőséget hagyva a lehívások alapján teljesített megrendelések átláthatóságára az eljárás második lépcsőjében. Bár a közbeszerzési rendszer átláthatósága általában véve jó, a gyakorlatban továbbra is hiányosságok mutatkoznak bizonyos közbeszerzési adatok átláthatósága és az összeférhetetlenségi szabályok alkalmazása terén.

- (27) A korrupció továbbra is komoly aggodalomra ad okot, mivel a korrupcióellenes keret továbbra is rendszerszintű hiányosságokat mutat. Változatlanul nagyon magas a széles körben elterjedt korrupció érzékelt szintje, és továbbra is növekvő mértékű az a közvélekedés, mely szerint a korrupció akadályt jelent a vállalkozások számára. Bár történtek lépések a korrupció általános kezelésére, a magas szinten elkövetett korrupció továbbra is problémát jelent, és a korrupcióellenes keret további megerősítésre szorul. A vagyonnyilatkozati rendszer még mindig nem tölti be szerepét, az összeférhetlenségi szabályok továbbra is széttöredeztettek, és felügyeletük nem hatékony. Hasonlóképpen, a magas rangú kormányzati tisztviselőkre a munkaviszonyuk megszűnését követően alkalmazandó korlátozások nem megfelelőek, és érvényesítésük nem hatékony. Az elterjedt új típusú közpénzkezelési struktúrák – különösen a közérdekű vagyonkezelő alapítványok és a magántőkealapok – nem átláthatóak és korrupciós kockázatot jelentenek. Ehhez társul a közérdekű információkhoz való hozzáférés szűkítése és a tömegtájékoztatás szabadságának romló szintje, amelyek ugyancsak korlátozzák a kormány független közfelügyeletét és ellenőrzését, és csökkentik a korrupcióellenes keret egészének hatékonyságát.
- (28) Magyarországon a tőkepiacok fejletlenek ahhoz, hogy az induló vállalkozások és a nagy mértékben innovatív kis- és közép vállalkozások finanszírozási csatornáiként működhessenek. A kormányzati politikák – különösen az adózás révén – a megtakarításokat inkább az államkötvények és a lakásszektor felé terelik, mintsem a tőkepiacok felé, amelyek a termelőberuházásokat finanszíroznák. Egyes közelmúltbeli szakpolitikai intézkedések – mint például a lakossági befektetők számára elérhető adómentes hosszú lejáratú kötvények, az értékpapírokra kivetett pénzügyi tranzakciós adó, a kkv-kra irányuló támogatási programok széleskörű elterjedtsége és a lakóingatlan-beruházásokhoz nyújtott adókedvezmények – szintén hátráltatták a tőkepiacok fejlődését.

- (29) Az állami K+F-kiadások szintje – többek között az egyetemeken – az egyik legalacsonyabb az EU-ban, ami visszafogja a tudományos kiválóság érvényesülését. Az állami kutatási ágazat folyamatos átszervezése, valamint a kutatóintézetek nem egyértelmű értékelési mechanizmusai bizonytalanná teszik a kutatók munkafeltételeit. A tudományos élet szereplői és a vállalkozások közötti együttműködési lehetőségeket továbbra sem használják ki kellőképpen, és az innovációs tevékenységek változatlanul a külföldi tulajdonú vállalatok egy szűk csoportjánál összpontosulnak, ami korlátozza a szélesebb belföldi innovációs bázis kialakulását, különösen a kkv-k körében. A súlyos adminisztratív terhek miatt, és mivel az innovációs kiadásokra vonatkozó támogathatósági szabályok nem mindig egyértelműek, csupán néhány – főként nagy – vállalat részesül a különböző támogatások előnyeiből. A régiók számára nehézséget okoz, hogy olyan stratégiai K+F- és innovációs kereteket hozzanak létre a regionális versenyképesség hatékony fokozása érdekében, amelyek figyelembe veszik a régió sajátos szükségleteit és versenyelőnyeit.
- (30) Az adómentességek, az adókedvezmények és az ágazatspecifikus adók nagy száma bonyolulttá teszi az adórendszert. Az ágazatspecifikus adók egyre kiterjedtebb alkalmazása aránytalanul sújtja a nagyobb, gyakran külföldi tulajdonú vállalkozásokat. Az ágazatspecifikus adókból származó bevételek a GDP több mint 2 %-át teszik ki. A leginkább érintett ágazatok közé tartozik a bankszektor, az energiaágazat, a kiskereskedelem, az építőanyagok ágazata, a biztosítás és a telekommunikáció. A kisebb adók nagy száma növeli a megfelelési költségeket, különösen a kisebb vállalkozások esetében. A munka adóterhe csökkent, de továbbra is magas az alacsony jövedelműek esetében. Magyarország fogyasztási adókra támaszkodik, amelyek szükségszerűen nagyobb terhet rónak az alacsony jövedelműekre.
- (31) Magyarország továbbra is nagymértékben függ az orosz energiaforrásoktól, és a diverzifikáció érdekében tett lépések marginális eredményeket hoztak. Az Oroszországból érkező behozatal aránya 2025-ben több mint 90 %-ra nőtt az olaj esetében, a gáz esetében pedig Magyarország a hosszú távú szerződésében 4,5 milliárd köbméterben rögzített mennyiségnél jóval több orosz gázt importált. A nukleárisfűtőanyag-ellátás jövőbeli diverzifikálása érdekében tett lépések ellenére Magyarország legalább 2028-ig továbbra is függeni fog az orosz nukleáris fűtőanyagtól a meglévő reaktorai tekintetében. Magyarország egyik fontos feladata az is, hogy egyértelmű határidőket és szabályozási intézkedéseket tartalmazó átfogó nemzeti tervet dolgozzon ki az orosz nukleáris fűtőanyagtól való függősége teljes felszámolására. Az energiaimport továbbra is számottevő, így kiszolgáltatottá teszi a külső egyenleget az energiaárak emelkedésével szemben, ami a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében azonosított kihívások egyike.

- (32) Magyarország jelentős mértékben nyújt releváns támogatásokat a fosszilis tüzelőanyagokhoz, és nincs tervbe véve, hogy ezeket a támogatásokat 2030 előtt kivezetnék. Különösen a fosszilis tüzelőanyagokhoz nyújtott azon támogatások kivezetését lehetne prioritásnak tekinteni, amelyek nem kezelik célzottan sem az energiaszegénységet, sem a valódi energiabiztonsági problémákat, hátráltatják a villamosítást, és nem kulcsfontosságúak az ipari versenyképesség szempontjából. Magyarországon a fosszilis tüzelőanyagokhoz nyújtott támogatások – például a rezsicsökkentési program, a földgázalapú távhőszolgáltatás áfa-kulcsának csökkentése, valamint a dízel mezőgazdasági felhasználására vonatkozó jövedékiadó-visszatérítés – gazdaságilag nem hatékonyak, állandósítják a fosszilis tüzelőanyagoktól való függést, és nem ösztönzik a villamosítást. Az említett fosszilis tüzelőanyag-támogatások által szolgált célkitűzések elérhetők olyan alternatív támogatási formákkal, amelyek nem járnak káros környezeti externáliákkal.
- (33) Magyarország a csúcsidőszakokban továbbra is magas áremelkedésekkel néz szembe, ami annak tudható be, hogy a rendszerben korlátozott a nem fosszilis alapú rugalmasság, a villamos energia piacán a marginális termelést pedig továbbra is fosszilis tüzelőanyagokra alapozzák. Ezért létfontosságú a megújuló energiaforrások – különösen a szélenergia – elterjedésének felgyorsítása. A hálózatra azonban továbbra is nyomás nehezedik, és jelentős beruházásokat igényel, mivel a hálózati csatlakozásra várók feltorlódása is lassítja a megújuló energiaforrások elterjedését. Magyarország még nem csatlakozott a PICASSO és a MARI platformokhoz, ami korlátozza azon képességét, hogy teljes mértékben integrálódjon a belső villamosenergia-piacba, és kihasználja a határokon átnyúló, kiegyenlítést szolgáló mechanizmusok előnyeit. A keresletoldali válasznak gátat vet a háztartások dinamikus árazáshoz való korlátozott hozzáférése, az energiaár-plafonok biztosítása a háztartások számára, az intelligens fogyasztásmérők lassú bevezetése, valamint az aggregátorok és az energiaközösségek marginális szerepe. A szolgáltatók közötti verseny alacsony szintje, az ágazatban alkalmazott megterhelő szabályozások és adók, valamint a magas rendszerhasználati díjak miatt a vállalati villamosenergia-árak jóval az uniós átlag felett maradtak, ami visszafogja a versenyképességet.

- (34) Magyarország jelentős éghajlati kockázatokkal néz szembe, ami intézkedéseket tesz szükségessé az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia javítása érdekében, ehhez pedig aktualizálni kell a kapcsolódó alkalmazkodási stratégiát és cselekvési tervet, létre kell hozni egy nyomonkövetési és értékelési rendszert, valamint biztosítani kell az alkalmazkodási intézkedések megfelelő finanszírozását, tekintettel arra is, hogy az egyes régiók nem egyformán vannak kiszolgáltatva az éghajlatváltozással szemben. A vízhiány különösen jelentős éghajlati kockázatot jelent; bizonyítják ezt az elmúlt években tapasztalt aszályok, amelyek jelentős veszteségeket okoztak a mezőgazdaságban. Az elégtelen zöld infrastruktúra összességében aláássa Magyarország vízgazdálkodási rezilienciáját, és különösen a természetes vízmegtartó képességét. Emellett a fenntartható vízgazdálkodási módszerek sikeres végrehajtását akadályozza a zöld készségek hiánya a szakpolitika és a végrehajtás szintjén. A mezőgazdaságból, az iparból és a településekről származó szennyezés miatt komoly aggodalomra ad okot a vízminőség, amit tovább súlyosbít a vízközművekbe történő beruházás elégtelensége.
- (35) Magyarország körforgásos gazdaságra való átállása nem halad előre, erőforrás-termelékenysége pedig jóval az uniós átlag alatt van. Mivel nem helyeznek kellő hangsúlyt az újrahasználatra, a javításra és az újrafeldolgozásra, 2024-ben a települési hulladék 53 %-a került hulladéklerakókba, ami több mint kétszerese az uniós átlagnak (2023-ban 22 %). A szűkös erőforráselosztás, az alacsony szintű verseny, valamint az elégtelen monitoring- és hulladékkezelési kapacitások a hulladékgazdálkodási ágazatban viszonylag alacsony újrafeldolgozási arányokat eredményeztek, így a hulladéknak túlságosan nagy része kerül hulladéklerakókba.
- (36) A szállítás dekarbonizációja továbbra is komoly kihívást jelent Magyarországon, mivel az ágazat számottevően hozzájárul a magas kibocsátási szintekhez és a tartós levegőminőségi problémákhoz. A szállítás a második legnagyobb végsőenergia-fogyasztó; fogyasztása az ország teljes energiafelhasználásának 26 %-át teszi ki. Magyarország lemaradásban van a vasúthálózat minősége és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciája terén, és a vasúti szárazföldi áruszállítás aránya csökkent, ahelyett, hogy nőtt volna, ami aláássa a közúti szállításról való modális váltás elérésére irányuló erőfeszítéseket. A közúti szállításban a kötelező elektromos töltőinfrastruktúra elmarad a személygépkocsikra és a tehergépjárművekre meghatározott 2030-as céloktól, a töltőinfrastruktúra nagyrészt hiányzik. Az átfogó tömegközlekedési infrastruktúra megvalósítása nem részesül kellő finanszírozásban, és elégtelen a tervezése, ez pedig akadályozza a kevésbé fejlett területek és a peremterületek fejlődését, valamint a minőségi közösségi közlekedési szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést.

- (37) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket azoknak a humán tőkével kapcsolatos strukturális kihívásoknak a készségek, valamint az oktatás és a képzés területén való sürgős kezelése érdekében, amelyek akadályozzák a versenyképességet. A Magyarországnak címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.
- (38) Az oktatási eredmények terén mutatkozó jelentős egyenlőtlenségek visszafogják Magyarország versenyképességét és innovációs potenciálját. A társadalmi-gazdasági háttér továbbra is erőteljesen meghatározza az alapkészségek, a korai iskolaelhagyás és az iskolai végzettség tekintetében várható eredményeket, ami különösen hátrányosan érinti az alacsony képzettségű szülők gyermekeit, a romákat és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személyeket. Az oktatási szegregáció a korai szelekció és a számos különböző iskolatípus révén erősíti ezeket az egyenlőtlenségeket, és a romák vannak kitéve a legnagyobb mértékű szegregációnak. A meglévő intézkedések nem elegendőek a hátrányos helyzetű csoportok minőségi többségi oktatásban való teljes körű részvételének biztosításához. A szakképzési programok nem biztosítanak elegendő időt azon alapkészségek megszerzésére, amelyek elengedhetetlenek a továbbtanuláshoz és a munkaerőpiaci változásokhoz való alkalmazkodáshoz. A szakképzési útvonalak közötti átjárhatóság hiánya szintén megnehezíti a továbbtanulás felé fordulást. Az iskolák korlátozott intézményi autonómiája akadályozza a pedagógiai innovációt és az erőforrás-felhasználás hatékonyságát, és a tanári szakma vonzereje továbbra is alacsony. Bár a tanári fizetéseket a közelmúltban megemelték, a tanároknak a szakmában maradásra való motivációját veszélyezteti a nagy munkateher és a kezdő tanárok rendszerszintű támogatásának hiánya. A felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaerő iránti gazdasági kereslet ellenére a diáktámogatási rendszer nem hatékony a fiatalok felsőfokú oktatásba való bejutásának javításában, különösen a hátrányos helyzetűek körében. Bár az államilag finanszírozott hallgatói helyek száma a közelmúltban nőtt, növekedésük nem teljesen van összhangban a növekvő számú felsőoktatási jelentkezéssel. A természettudományos, technológiai, mérnöki és matematikai képzési programokra való beiratkozás továbbra is az uniós átlag alatt van, ami visszafogja Magyarország innovációs potenciálját a kulcsfontosságú stratégiai ágazatokban.

- (39) A foglalkoztatási ráta továbbra is magas, de a munkahelyekhez való hozzáférés egyenetlen. Az alacsony iskolai végzettségűek, a romák, a fogyatékkal élő személyek és a fiatalok számára nehézséget jelent a tartós foglalkoztatás elérése és megtartása, miközben a munkaerőpiaci eredmények terén jelentős regionális különbségek is mutatkoznak. A viszonylag alacsony munkanélküliségi ráta ellenére a tartós munkanélküliség növekszik, és a regisztrált munkanélküliek egyharmada legalább 12 hónapig munka nélkül marad. A szétagolt intézményi keret akadályozza a tartós munkanélküliség kezelésére irányuló intézkedések hatékony összehangolását, így a leginkább rászorulóknak korlátozottan áll rendelkezésre releváns támogatás. A hátrányos helyzetű csoportok nem férnek hozzá hatékony átképzési és továbbképzési intézkedésekhez, többek között az alapvető és digitális készségek, valamint az átfogó és célzott mentális, szociális, egészségügyi és álláskeresési támogatás tekintetében sem. Az állami foglalkoztatási szolgálat (a továbbiakban: ÁFSZ) nem rendelkezik elegendő személyzettel és kapacitással ahhoz, hogy következetesen minőségi képzést és karriertanácsadást nyújtson a munkanélkülieknek, és nem folytat rendszeres nyomon követést és értékelést a szolgáltatásokra vonatkozóan. Kulcsfontosságú az ÁFSZ fenntartható nemzeti finanszírozása, melynek keretében prioritásként kell kezelni a hosszú távú foglalkoztathatóságot célzó intézkedéseket. Az ÁFSZ potenciálisan képes arra, hogy nemzeti és megyei szinten összehangolja az aktív munkaerőpiaci szakpolitikákért, a készségigény-előrejelzésért és a képzéstervezésért felelős különböző szerveket.
- (40) A szociális párbeszéd hatékonysága és a szociális partnerek szakpolitikai döntéshozatalba való bevonása továbbra is korlátozott, különösen a közszférában. Jogi keret szabályozza a magánszektor háromoldalú fórumát, amely részt vesz a minimálbér meghatározásában, és néhány kulcsfontosságú témára munkacsoportok jöttek létre. Mindazonáltal javítani lehetne a háromoldalú fórum munkamódszereinek és eredményeinek átláthatóságát, és azt fel kellene használni a kormány, a munkáltatók és a szakszervezetek közötti hatékony együttműködéshez. A kollektív tárgyalások általi lefedettség és a szakszervezeti sűrűség a legalacsonyabbak között van az EU-ban. Az egészségügyben és a közigazgatásban tilos kollektív tárgyalásokat folytatni, a közszférában dolgozó egyes munkavállalók esetében pedig – a jogállásukban a közelmúltban bekövetkezett változások miatt – akadályokba ütköznek a kollektív tárgyalások. További kapacitásépítési támogatásra van szükség a szociális partnerek számára, valamint a szociális párbeszéd hatékonyabbá tétele érdekében meg kell reformálni a munkajogot, és intézkedéseket kell hozni a közszférabeli munkavállalók jogainak támogatására.

- (41) A szegénység és a társadalmi kirekesztés csökkentése terén elért eredmények egyenetlenek, és az országon belül egyre markánsabb különbségek mutatkoznak. A súlyos anyagi és szociális nélkülözésben élők aránya javult, de továbbra is az egyik legmagasabb az EU-ban. A gyermekek, a romák, a fogyatékkal élők és az alacsony iskolai végzettségűek különösen kiszolgáltatottak. 2025-ben az alacsony iskolai végzettségű szülők gyermekeinek több mint háromnegyede volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának. A növekvő szegénységi ráták azt eredményezték, hogy egyre több gyermeket látnak el állami gyermekvédelmi szolgálatok, miközben a nevelőszülők száma elégtelen és csökken. A szociális transzferek, valamint az adó- és a szociális ellátórendszer nem képesek hatékonyan csökkenteni a szegénységet és a jövedelmi egyenlőtlenséget. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás megfelelősége az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és nincs meghatározott időközönként kiigazítva. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásnak és a szociális ellátásoknak a megélhetési költségekhez való indexálása, valamint a célzott támogatási intézkedések hozzájárulhatnak az emberek szegénységből való kiemeléséhez. Az álláskeresői járadék legfeljebb három hónapra való korlátozása beszűkíti a készségfejlesztésre vagy a releváns és stabil munkahely megtalálására rendelkezésre álló időt, növelve a szegénység kockázatát az álláskeresők körében. A kiszolgáltatott csoportok – különösen a vidéki területeken – kihívásokkal szembesülnek az olyan alapvető és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés kapcsán, mint a gyermekgondozás, az iskolai oktatás, az egészségügyi ellátás, továbbá a szociális és tartós ápolási-gondozási szolgáltatások, ami legalább részben a pénzügyi korlátoknak és az önkormányzatok korlátozott költségvetési autonómiájának tudható be. A romák esetében még mindig nagy mértékű a lakóhelyi és az oktatási szegregáció, és a „helyi önazonosság védelméről” szóló közelmúltbeli rendeletek a további marginalizálódás kockázatát hordozzák magukban. A 300 leghátrányosabb helyzetű települést célzó uniós finanszírozású program pozitív kezdeményezés, de több erőfeszítésre van szükség az általános alapvető (digitális, közlekedési, vízügyi és energetikai) és szociális (egészségügyi, oktatási és ápolás-gondozási) szolgáltatásokba való fenntartható beruházáshoz, beleértve a gyermekeket célzó szolgáltatásokat is.

- (42) Magyarországon a várható élettartam az egyik legalacsonyabb, míg a megelőzhető és kezelhető okok miatti halálozás a legmagasabbak között van az EU-ban. A tartós munkaerőhiány, az alacsony egészségügyi kiadások, a nem hatékony erőforrás-elosztás és a regionális egyenlőtlenségek akadályozzák az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést. Az egészségügyi szakma – beleértve az orvosokat, ápolókat és más egészségügyi dolgozókat – vonzereje alacsony a fiatalok körében. A személyzet felvétele, megtartása és földrajzi eloszlása kihívást jelent. A megelőzés és az alapellátás nem eléggé fejlett, és a költségvetésben alulfinanszírozott, ami hatással van a lakosság egészségére és termelékenységére. Az idősök egészséges, önálló életvitelének megvalósítása – különösen a vidéki területeken – egyre nehezebb az otthoni és közösségi gondozás fejletlensége miatt. Az igénybe vevő által közvetlenül fizetendő magas költségek korlátozzák a kiszolgáltatott csoportok hozzáférését, míg a munkaerőhiány az egészségügyi rendszerekre és a családokra hárítja az ápolás-gondozási terheket, csökkentve az ápolás minőségét és a nők munkaerőpiaci részvételét.
- (43) A magyar háztartásoknak egy 100 m²-es lakás megvásárlásához több mint 15 évi jövedelmet kell megtakarítaniuk; ez a szám az egyik legmagasabb az EU-ban, és csaknem kétszerese az uniós átlagnak. Az elmúlt évtizedben a lakásárak gyorsabban emelkedtek, mint bármely más uniós országban, és a bérleti díjak is meredeken – a bérnövekedést meghaladó mértékben – nőttek. A növekvő lakhatási költségek nagyobb nyomást gyakorolnak a háztartások jövedelmére, különösen a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek és a bérlők körében. A családok pénzügyi nehézségei miatt több gyermeket helyeznek el átmeneti otthonokban, és nőtt a hajléktalanság. Ugyanakkor az önkormányzatok már amúgy is korlátozott szociális lakásállománya tovább csökken, és nincsenek célzott, rászorultságon alapuló lakástámogatási intézkedések – például bérletidíj-támogatás – az alacsony jövedelmű csoportok számára. Hatékony városi és vidéki társadalmi kohéziós politikák hiányában a lakóhelyi szegregáció továbbra is problémát jelent. A nagyvonalú és nem célzott lakástámogatások, valamint a korlátozott lakáskínálat hozzájárultak a lakásárak emelkedéséhez, csökkentve a megfizethetőséget, ami egyike a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében azonosított kihívásoknak.
- (44) A Bizottság részletes felülvizsgálatának és az egyensúlyhiány fennállására vonatkozó következtetéseinek fényében az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlások tükröződnek az 1., a 2., a 3., a 4. és a 6. ajánlásban. Az 1., a 2., a 3. és a 4. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak az államháztartással kapcsolatos sebezhetőségek kezeléséhez. A 3. és a 4. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak a költség-versenyképességhez kapcsolódó sebezhetőségek kezeléséhez. A 6. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak a lakhatáshoz kapcsolódó sebezhetőségek kezeléséhez,

AJÁNLJA, hogy Magyarország 2026-ban és 2027-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Tekintettel a nettó kiadások ajánlott felső határától való, a Bizottság által 2026-ra előrejelzett lényeges eltérésre, hozzon intézkedéseket a nettó kiadások oly módon történő ellenőrzésére, hogy azok megfeleljenek a Tanács által 2025. február 18-án ajánlott korrekciós pályának, ugyanakkor használja ki a Tanács által aktivált nemzeti mentesítési rendelkezés által nyújtott rugalmasságot. Összességében fokozza a védelmi és biztonsági kiadásokat és készséget, ugyanakkor biztosítsa az államadósság fenntarthatóságát és a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaár-emelkedés hatásának enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, és megőrizték az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, továbbá az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal. Törekedjen a makrogazdasági politikák hatékony koordinációjára és egyértelmű elhatárolására a költségvetési és a külső fenntarthatóság biztosítása érdekében. Fokozatosan szüntesse meg az ár- és kamatplafonokat, valamint az azokkal egyenértékű intézkedéseket a torzító hatások csökkentése és a monetáris politika zökkenőmentes transzmissziójának elősegítése érdekében. Erősítse meg a középtávú költségvetési keretet. A nyugdíjrendszer megfelelőségének fenntartása mellett javítsa annak hosszú távú fenntarthatóságát.
2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló reformok és beruházások folytonosságát. Jelentősen gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtására irányuló erőfeszítéseket, adott esetben a stratégiai prioritásokhoz történő forrásátcsoportosításokra és a kohéziós politikai keret féldísz felülvizsgálata keretében elfogadott rugalmassági mechanizmusokra építve. Kezelje az EU keleti külső határán fekvő régiókat érintő egyedi társadalmi-gazdasági, biztonsági és polgári felkészültségi kihívásokat, beleértve a kettős felhasználású infrastruktúrába való beruházás szükségességét is.

3. Javítsa a szabályozási keretet és fokozza a versenyt a termékpiacokon és a szolgáltatások terén, különösen a kiskereskedelemben, az egységes piac és a jogállamiság elveivel összhangban. Javítsa a döntéshozatali folyamat minőségét és átláthatóságát, többek között az érdekelt felek hatékony bevonása, valamint rendszeres hatásvizsgálatok révén. Erősítse meg a korrupcióellenes keretrendszert, többek között az ügyészségi erőfeszítések és a közérdekű információkhoz való hozzáférés javítása révén. Szüntesse meg azokat a gyakorlatokat, amelyek korlátozzák a versenyt a közbeszerzésben. Segítse elő a tőkepiacok fejlődését az adó- és szabályozási ösztönzők fokozása révén. Erősítse meg az állami szektor és a vállalkozások innovációs keretét azáltal, hogy javítja az állami K+F-kiadások kiszámíthatóságát, a meglévő intézkedések keretében pedig célzottabban összpontosítson a kkv-kra, figyelemmel a regionális versenyelőnyökre és szükségletekre is. Egyszerűsítse az adórendszert az egyes ágazatokra kivetett torzító hatású adók fokozatos megszüntetésével, és az adórendszer méltányosságának növelésével.
4. Gyorsítsa fel az energiaellátás diverzifikálását az orosz energiaellátási forrásoktól való függőség fokozatos megszüntetése érdekében, és tegyen konkrét lépéseket a fossziliztüzelőanyag-támogatások fokozatos kivezetésére, különös tekintettel a dízelre kivetett jövedékiadó után igénybe vehető és a lakossági szektor villamosítását akadályozó támogatásokra. Javítsa a rugalmasságot és a versenyt a villamosenergia-ágazatban a kiegyenlítő piac, a keresletoldali válasz és a hálózati infrastruktúra megerősítése, valamint a megújuló energiaforrások elterjedésének fokozása révén. Többek között a természetes vízmegtartás javítása és a zöld készségek terén mutatkozó hiányosságok kezelése révén javítsa az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát és a vízgazdálkodás rezilienciáját, és fokozza a gazdaság körforgásos jellegét, különösen a hulladékkezelési kapacitások megerősítése révén. Mozdítsa elő a tiszta közlekedést, többek között a villamosításba és a megfizethető közösségi közlekedésbe történő beruházás felgyorsítása révén.
5. Javítsa az oktatási eredményeket és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát, valamint fokozza a hátrányos helyzetű csoportok részvételét a minőségi többségi oktatásban azáltal, hogy tovább növeli a tanári szakma vonzerejét.

6. Javítsa a hatékony aktív munkaerőpiaci intézkedésekhez való hozzáférést, különösen azáltal, hogy továbbképzési és átképzési lehetőségeket nyújt a hátrányos helyzetű csoportok számára, és biztosítsa a hatékony szociális párbeszédet. Javítsa a szociális ellátások és a munkanélküli ellátások megfelelőségét, és mindenki számára biztosítsa a minőségi alapvető általános szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a hátrányos helyzetű településeken. Javítsa a magas színvonalú egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz – különösen a megelőző és az alapellátási szolgáltatásokhoz – való hozzáférést. A lakásszektorra irányuló támogatási intézkedéseket összpontosítsa az alacsony jövedelmű háztartásokra, valamint növelje a lakáskínálatot, többek között a megfizethető és a szociális lakások kínálatát is.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
